

Dosarul nr.3ra-845/20

Instanța de fond: Judecătoria Chișinău, sediul Rîșcani – L. Holevițaia

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău – M. Guzun, G. Dașchevici, V. Clima

ÎNCHEIERE

09 septembrie 2020

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Tamara Chișca- Doneva
Victor Burduh
Maria Ghervas

examinând admisibilitatea recursului declarat de către Inspectoratul General al Poliției de Frontieră,

în cauza de contencios administrativ la cererea de chemare în judecată depusă de către Compania de Asigurări „General Asigurări” Societate pe Acțiuni împotriva Ministerului Afacerilor Interne, Inspectoratului General al Poliției de Frontieră, autorități publice atrase în proces Centrul Național pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal și Comisia Națională a Pieții Financiare cu privire la recunoașterea ilegalității refuzului de a furniza informația, constatarea nesoluționării în termen a cererii și obligarea furnizării informației solicitate,

împotriva deciziei din data de 20 mai 2020 a Curții de Apel Chișinău, prin care s-a respins apelul declarat de către Inspectoratul General al Poliției de Frontieră,

constată:

La 23 august 2018 Compania de Asigurări „General Asigurări” Societate pe Acțiuni (în continuare CA „General Asigurări” SRL) a înaintat acțiune împotriva Ministerului Afacerilor Interne, Inspectoratului General al Poliției de Frontieră, prin care a solicitat recunoașterea ilegalității refuzului Inspectoratului General al Poliției de Frontieră în furnizarea informației solicitate prin cererea nr. 1198 din 21 iunie 2018, constatarea neexaminării de către Ministerul Afacerilor Interne și Inspectoratul General al Poliției de Frontieră, în termen legal, a contestațiilor nr. 1461-2018 din 19 iulie 2018 și nr. 1462-2018 din 19 iulie 2018, obligarea Inspectoratului General al Poliției de Frontieră de a remite informația solicitată prin cererea nr. 1198 din 21 iunie 2018, și anume să comunice traversările frontierei de stat a Republicii Moldova de către Tafalla Fontanals, cetățean al Spaniei, în perioada 01 ianuarie 2018-01 iunie 2018.

În motivarea acțiunii CA „General Asigurări” SRL a indicat că examinează accidentul rutier produs la 06 iunie 2018 cu implicarea autovehiculului de model „BMW X5” cu numărul de înmatriculare AAD 496, condus de cetățeanul Spaniei Tafalla Fontanals, deținătorul poliței de asigurare obligatorie de răspundere civilă auto internă nr. RCAI-003963326 din 23 aprilie 2018, emisă de CA „General Asigurări” SRL.

CA „General Asigurări” SRL a indicat că este înregistrată în calitate de operator de date cu caracter personal ale persoanelor fizice, inclusiv pentru scopurile: încheierea

contractelor de asigurare, recuperarea prejudiciului material achitat prin subrogare de la persoanele vinovate sau asiguratorii acestora și regularizarea dosarelor de daune. Astfel, fiind operator de date cu caracter personal, s-a adresat Inspectoratului General al Poliției de Frontieră cu cererea nr. 1198 din 21 iunie 2018, prin care a solicitat transmiterea datelor cu caracter personal ce vizează traversările frontierei de stat a Republicii Moldova de către Tafalla Fontanals, în perioada 01 ianuarie 2018-01 iunie 2018, cu scopul determinării deținerii de către acesta a unui permis de conducere, eliberat în ordinea stabilită de legislația națională.

În opinia societății reclamante informațiile solicitate nu pot prejudicia interesele persoanei vizate, inclusiv în contextul în care acesta avea obligația de a prezenta actele companiei de asigurări în corespundere cu legislația pertinentă, iar CA „General Asigurări” SRL este îndreptățită de a determina existența temeiurilor de regres stabilite de lege.

La 05 iulie 2018 a recepționat răspunsul Inspectoratului General al Poliției de Frontieră nr. 35/7-4-4862 din 29 iunie 2018, prin care solicitările companiei de asigurări au fost respinse, soluție pe care o apreciază ca fiind contrară legii, din care motiv la 19 iulie 2018 a adresat contestații Ministerului Afacerilor Interne și Inspectoratului General al Poliției de Frontieră, la care nu a primit răspuns.

Prin hotărârea din data de 03 decembrie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani s-a admis parțial acțiunea înaintată de către CA „General Asigurări” SRL, s-a anulat refuzul Inspectoratului General al Poliției de Frontieră nr. 35/7-4-4862 din 29 iunie 2018 de a furniza informația solicitată prin cererea nr. 1198-2018 din 21 iunie 2018, s-a obligat Inspectoratul General al Poliției de Frontieră să prezinte informația solicitată prin cererea indicată, în rest pretențiile s-au respins. (f.d.162,201-215, vol.I)

La 20 decembrie 2019, în cadrul termenului de atac instituit de art. 232, alin. (1) din Codul administrativ, Inspectoratul General al Poliției de Frontieră a declarat apel împotriva hotărârii Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani din 03 decembrie 2019, prin care a solicitat casarea hotărârii primei instanțe în partea în care acțiunea a fost admisă, cu pronunțarea în această parte a unei noi decizii, prin care să fie respinsă acțiunea înaintată împotriva Inspectoratului General al Poliției de Frontieră. (f.d.168-169, vol.I)

Curtea de Apel Chișinău prin decizia din data de 20 mai 2020 a respins apelul declarat de către Inspectoratul General al Poliției de Frontieră.

Instanțele de judecată prin prisma art. 5, alin. (1) și (5), art. 8, alin. (1)- (3) din Legea privind accesul la informații nr.982-XIV din 11 mai 2000 au concluzionat că pretenția CA „General Asigurări” SRL privind anularea refuzului Inspectoratului General al Poliției de Frontieră nr. 35/7-4-4862 din 29 iunie 2018 de a furniza informația solicitată prin cererea nr. 1198-2018 din 21 iunie 2018 și obligarea prezentării informației solicitate, este întemeiată.

La caz, CA „General Asigurări” SRL, fiind înregistrat ca operator de date cu caracter personal și în calitate de asigurator al răspunderii civile auto, a solicitat informații despre conducătorul auto implicat într-un accident rutier, recunoscut vinovat de comiterea acestuia prin decizia agentului constatator, expusă în procesul-verbal cu privire la contravenție, în baza contractului de asigurare obligatorie de răspundere civilă auto internă nr. TCAI-003963326 din 23 aprilie 2018.

Instanțele de judecată au reținut că scopul solicitării informației vizate rezidă din necesitatea determinării întrunirii temeiurilor de regres față de conducătorul auto vinovat de producerea accidentului rutier în contextul verificării valabilității permisului de conducere deținut de persoana vinovată de comiterea accidentului rutier în

momentul producerii acestuia prin prisma pct. 21 al Regulamentului cu privire la permisul de conducere, organizarea și desfășurarea examenului pentru obținerea permisului de conducere și condițiile de admitere la traficul rutier, aprobat prin hotărârea Guvernului nr. 1452 din 24 decembrie 2017.

Mai mult, în temeiul art. 6¹ din Legea nr. 407- XVI din 21 decembrie 2006 cu privire la asigurări organele de poliție, unitățile de pompieri, instituțiile medicale publice și private, alte autorități și instituții publice, precum și persoane de drept privat care au competențe să cerceteze accidente de vehicule sau alte evenimente ori care dețin informații și date ce pot asista examinarea circumstanțelor, după caz, vor prezenta, în termen de 15 zile lucrătoare, la cererea asigurătorilor (reasigurătorilor), informații și documente cu privire la cauzele și circumstanțele producerii riscurilor asigurate și la pagubele provocate, în vederea stabilirii și achitării de către asigurători a despăgubirilor și indemnizațiilor de asigurare.

Astfel, instanțele de judecată au constatat că solicitarea privind transmiterea informațiilor rezidă din îndeplinirea unei obligații ce îi revine CA „General Asigurări” SRL în calitate de operator, conform legii cu privire la asigurarea obligatorie de răspundere civilă, pentru pagube produse de autovehicule și pentru realizarea de către CA „General Asigurări” SRL a unui interes legitim în eventualitatea întrunirii condițiilor pentru înaintarea acțiunii în regres și care nu prejudiciază interesele sau drepturile și libertățile fundamentale ale subiectului datelor cu caracter personal.

Împotriva deciziei instanței de apel a depus recurs Inspectoratul General al Poliției de Frontieră, solicitând admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel cu emiterea unei noi hotărâri privind respingerea cererii de chemare în judecată. (f.d. 51-52,59-72, vol.II)

În motivarea recursului Inspectoratul General al Poliției de Frontieră a indicat că atât hotărârea instanței de fond, cât și decizia instanței de apel au fost emise cu încălcarea normelor de drept material, fiind bazate pe concluzii contrare circumstanțelor cauzei, instanța de apel nu a elucidat toate circumstanțele importante speței, s-a abținut de a răspunde la toate argumentele ridicate în fața sa, s-a rezumat la transpunerea referinței CA „General Asigurări” SA, adoptând o decizie vagă și contradictorie.

În opinia Inspectoratului General al Poliției de Frontieră soluția adoptată de instanțele de judecată creează un precedent, care ar obliga Inspectoratul la eliberarea informațiilor privind traversarea frontierei de stat din Sistemul informațional integrat al Poliției de Frontieră, unor persoane juridice de drept privat în lipsa consimțământului subiectului datelor cu caracter personal, în condițiile în care informația solicitată nu reprezintă informație de interes public.

La caz, CA „General Asigurări” SA a solicitat informații referitoare la traversarea frontierei de stat de către Tafalla Fontanals în scopul verificării valabilității permisului de conducere a acestuia, informație ce nu se găsește în Sistemul informațional integrat al Poliției de Frontieră.

Inspectoratul General al Poliției de Frontieră a menționat că scopul solicitării informației excede competențele de jure ale Poliției de Frontieră, or, potrivit legislației pertinente permisele de conducere transmise autorității competente cu motivul preschimbării în permise de conducere ale altui stat, sunt supuse evidenței în modul prevăzut de IP „Agenția Servicii Publice”, accidentul rutier a fost cercetat de către agentul constatator, iar evidența și condițiile de aflare a străinilor pe teritoriul Republicii Moldova țin de competența exclusivă a Biroului migrație și azil. Astfel, în

speță pot fi identificate cel puțin 3 autorități publice cu competența de a se expune în raport cu valabilitatea permisului de conducere deținut de către Tafalla Fontanals în momentul producerii accidentului rutier.

Autoritatea recurentă a criticat concluzia instanței de apel precum că Inspectoratul General al Poliției de Frontieră se regăsește în lista entităților enumerate la art. 6¹ din Legea nr. 407- XVI din 21 decembrie 2006 cu privire la asigurări, ori sintagma „alte autorități și instituții publice” nu circumscrie Inspectoratul General al Poliției de Frontieră ca fiind „deținător al informațiilor și documentelor cu privire la cauzele și circumstanțele producerii riscurilor asigurate și la pagubele provocate”, precum și faptul că Poliția de Frontieră ar deține informații și documente cu privire la cauzele și circumstanțele producerii riscurilor asigurate și la pagubele provocate, sau că ar fi autoritatea care deține competențe să cerceteze accidente de vehicule sau alte evenimente, ori nu urmează a fi confundate doua autorități distincte ca scop și misiune Poliția cu Poliția de Frontieră.

De asemenea, Inspectoratul General al Poliției de Frontieră a mai indicat că cauza a fost examinată fără a fi atras în proces Tafalla Fontanals, prin admiterea cererii sunt afectate drepturile și interesele lui Tafalla Fontanals.

La 13 august 2020 CA „General Asigurări” SA a depus referință la recursul înaintat de către Inspectoratul General al Poliției de Frontieră, prin care a solicitat respingerea recursului, indicând că scopul acțiunii este verificarea momentului traversării frontierei de stat de către cetățeanul Spaniei, Tafalla Fontanals pentru a putea cataloga dacă cade sau nu sub incidența Regulamentului cu privire la permisul de conducere, organizarea și desfășurarea examenului pentru obținerea permisului de conducere și condițiile de admitere la traficul rutier, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.1452 din 24 decembrie 2007 și respectiv înaintarea împotriva acestuia a acțiunii de regres, iar autoritatea publică în competența căreia este stocarea acestei informație este Inspectoratul General al Poliției de Frontieră.

Ministerul Afacerilor Interne la 02 septembrie 2020 a depus referință la recursul înaintat de către Inspectoratul General al Poliției de Frontieră, prin care a solicitat admiterea recursului, motivând că acesta este întemeiat, deoarece potrivit legislației pertinente preluarea datelor cu caracter personal se efectuează cu consimțământul subiectului datelor cu caracter personal, la caz, Inspectoratul General al Poliției de Frontieră, neavând consimțământul lui Tafalla Fontanals legal a refuzat în eliberarea informației solicitate.

Efectuând controlul judiciar al hotărârilor contestate prin prisma argumentelor expuse în recurs, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că prin Legea nr.116 din data de 19 iulie 2018 a fost adoptat Codul administrativ al Republicii Moldova.

În conformitate cu art. 257 alin. (1) din Codul administrativ, prezentul cod a intrat în vigoare la 01 aprilie 2019.

Conform art. 258, alin. (3) din Codul administrativ, procedurile de contencios administrativ inițiate până la intrarea în vigoare a prezentului cod se vor examina în continuare, după intrarea în vigoare a prezentului cod, conform prevederilor prezentului cod. Prin derogare, admisibilitatea unei astfel de acțiuni în contenciosul administrativ se va face conform prevederilor în vigoare până la intrarea în vigoare a prezentului cod. Prevederile prezentului alineat se vor aplica corespunzător pentru procedurile de apel, de recurs și de contestare cu recurs a încheierilor judecătorești.

Astfel, din sensul normei de drept enunțate urmează că legiuitorul a optat pentru principiul aplicării imediate a noilor reglementări procedurale.

Decizia instanței de apel a fost pronunțată după intrarea în vigoare a Codului administrativ.

Prin urmare, legalitatea procedurilor, care au urmat după punerea în aplicare a Codului administrativ, se vor verifica prin prisma Codului administrativ.

În conformitate cu art. 245 din Codul administrativ recursul se depune la instanța de apel în termen de 30 zile de la notificarea deciziei instanței de apel, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Instanța de apel transmite neîntârziat Curții Supreme de Justiție recursul împreună cu dosarul judiciar. Motivarea recursului se prezintă Curții Supreme de Justiție în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel. Dacă se depune împreună cu cererea de recurs, motivarea recursului se depune la instanța de apel.

Decizia instanței de apel a fost pronunțată la 20 mai 2020, fiind notificată prin intermediul oficiului poștal Inspectoratului General al Poliției de Frontieră la data de 13 iulie 2020. (f.d. 46, vol.II)

Inspectoratul General al Poliției de Frontieră, în termen, a depus la Curtea de Apel Chișinău recurs nemotivat la 16 iunie 2020, iar recursul motivat la Curtea Supremă de Justiție la 27 iulie 2020. (f.d.50- 52,59-72, vol.II)

Examinând temeiurile invocate în recurs în raport cu materialele cauzei, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție îl consideră drept inadmisibil, din următoarele motive.

Prin prisma art.246, alin. (1) din Codul administrativ, Curtea Supremă de Justiție examinează din oficiu admisibilitatea cererii de recurs. Dacă este inadmisibil, recursul se declară ca atare printr-o încheiere, în acord cu alin. (2) din art.246 Codul administrativ, recursul se declară inadmisibil în special în cazurile enumerate la literele a)-f).Din analiza acestor prevederi rezultă că admisibilitatea/inadmisibilitatea recursului, în special, nu se limitează doar la temeiurile menționate ci urmează să însușească în condițiile Codului administrativ exercitarea efectivă a unui control de legalitate, veritabil bazat pe temeiuri concludente și serioase.

Completul specializat în examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține cu valoare de principiu jurisprudențial, că sintagma „în special” denotă caracterul neexhaustiv al temeiurilor de inadmisibilitate și în același timp oferă un drept exclusiv al instanței de recurs de a filtra cererile de recurs care nu prezintă o motivare suficient de serioasă și care pe cale de consecință nu pot însuși un eventual succes rezultat din examinarea cererii în completul de 5 judecători.

În această ordine de idei, instanța de recurs reține că Codul administrativ dezvoltă nu doar caracterul nedevelopativ al recursului dar și cerința de seriozitate a cererii din perspectiva invocării unor veritabile și esențiale încălcări de drept procedural și material capabile să răstoarne deciziile instanței de apel contestate, într-o eventuală examinare în fond și invocare *ex officio* a erorilor de drept.

Instanța de recurs menționează că pentru a trece testul de admisibilitate, cererea de recurs trebuie să conțină o motivare convingătoare și întemeiată în condițiile nominalizate mai sus. Acest argument rezultă și din particularitățile de formă ale reglementării recursului în Codul administrativ și anume din sintagma „motivarea recursului” de la art. 245, alin.(2) din Codul administrativ. În consecutivitate,

motivarea cererii de recurs în circumstanțele expuse se referă la formalitățile pe care trebuie să le întrunească cererea în vederea rezistării testului și filtrului de admisibilitate.

De asemenea, Completul specializat în examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție accentuează că admisibilitatea recursului trebuie privită și în contextul rolului și funcției legale a instanței judecătorești supreme care constă, în special în asigurarea și interpretarea uniformă a legilor la examinarea cauzelor de contencios administrativ. Astfel, motivarea oricărei cereri de recurs trebuie să țină cont pentru a trece filtrul de admisibilitate și a avea succes, de aceste însușiri de ordin legal fundamental.

În acest sens, CtEDO în jurisprudența sa constantă statuează că dreptul de acces la instanțe nu este absolut. Există limitări implicit admise [Golder împotriva Regatului Unit, pct. 38; Stanev împotriva Bulgariei (MC), pct. 230]. Acesta este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (Luordo împotriva Italiei, pct. 85). Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (Levages Prestations Services împotriva Franței, pct. 45). Curtea a mai reiterat că modul de aplicare a articolului 6 procedurilor în fața instanțelor ierarhic superioare depinde de caracteristicile speciale ale procedurilor respective; trebuie ținut cont de totalitatea procedurilor în sistemul de drept național și de rolul instanțelor ierarhic superioare în acest sistem. (Botten v. Norway, hotărâre din 19 februarie 1996, Reports 1996-1, p. 141, § 39). La fel, conform jurisprudenței CtEDO, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept, și nu chestiuni de fapt, pot fi conforme cu cerințele articolului 6 § 1 (a se vedea Helmers c. Suediei 9 octombrie 1991, § 31, Seria A, nr. 212-A).

Completul specializat în examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție conchide că cererea de recurs depusă de către Inspectoratul General al Poliției de Frontieră este inadmisibilă.

Conform art. 230 și art. 246 din Codul administrativ, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

dispune:

Recursul, înaintat de către Inspectoratul General al Poliției de Frontieră, se declară inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Tamara Chișca- Doneva

judecătorii

Victor Burduh

Maria Ghervas